

Sprawozdanie z działalności Muzeum Ziemi Szubińskiej
im. Zenona Erdmanna
od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r.

I. Wystawy i ekspozycje

1. W salach wystawienniczych w 2016 r. czynne były w Muzeum ekspozycje stałe:

- 1) *Album rodzinny,*
- 2) *Sędziwój z Szubina i jego zamek,*
- 3) *Powstanie Wielkopolskie na ziemi szubińskiej,*
- 4) *Związek Harcerstwa Polskiego na ziemi szubińskiej,*
- 5) *II wojna światowa i obozy jenieckie,*
- 6) *Kultura materialna Pałuk.*

2. Wystawy plenerowe na rynku w Szubinie:

- 1) *600-lecie miasta Szubina,*
- 2) *Oblicza czasu.*

W związku z dewastacjami wystaw plenerowych na rynku w Szubinie ubytki w ekspozycji były uzupełniane planszami z innych wystaw, które były już prezentowane w przestrzeni publicznej. Z uwagi na koszt nie wykonywano dodruku zniszczonych plansz.

3. W wyżej wymienionym czasie w Muzeum zaoferowano następujące ekspozycje czasowe:

- 1) Wystawa pt. ***Twarze Powstania Wielkopolskiego***. Wystawa na bazie zbiorów własnych oraz kolekcjonerów i instytucji z regionu. Styczeń 2016 r.
- 2) Wystawa pt. ***Etnografowie w terenie***. Współorganizatorzy: Fundacja Laboratorium Inicjatyw Międzykulturowych KEJ oraz Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wystawa finansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program Kultura Ludowa) i Muzeum Ziemi Szubińskiej. Styczeń-luty 2016 r.
- 3) Wystawa pt. ***650-lecie w obiektywie Kamila Libronta***. Wystawa we współpracy z Urzędem Miejskim w Szubinie na bazie zdjęć z zasobów urzędu. Luty-kwiecień 2016 r.
- 4) Wystawa pt. ***Wielkanocne tradycje na Pałukach i w Polsce***. Marzec 2016 r.
- 5) Wystawa pt. ***Komunizm. La belle epoque***. Ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie. Marzec 2016 r.
- 6) Wystawa pt. ***Konikarze piszą o chrzcie Polski***. Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów. Kwiecień-maj 2016 r.
- 7) Wystawa pt. ***Tropem pelikana***. Wystawa jest wynikiem kwerendy, jaką w muzealnych zbiorach przeprowadzono w poszukiwaniu eksponatów z wizerunkiem herbu Szubina. Maj 2016 r.
- 8) Wystawa pt. ***Powiedzieli sobie tak***. Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów. Kwiecień-maj 2016 r.
- 9) Wystawa pt. ***Leśna skrzynia skarbów***. Wystawa Przedszkola

- Samorządowego nr 3. Czerwiec 2016 r.
- 10) Wystawa pt. **Meteoryty**. Wystawa na bazie depozytów we współpracy z Pałucko-Pomorskim Stowarzyszeniem Ekologicznym w Niedźwiadach.
 - 11) Wystawa ze zbiorów IPN w Poznaniu pt. **Powstanie warszawskie**. Lipiec-sierpień 2016 r.
 - 12) Wystawa artystów zawodowych z Polski i Niemiec w ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Nakle nad Notecią. Wrzesień-październik 2016 r.
 - 13) Wystawa pt. **Jakub Szubertowski - kronikarz z aparatem w dłoni**. Wystawa na bazie zbiorów własnych i depozytów. Październik-grudzień 2016 r.
 - 14) Wystawa pt. **Święta Bożego Narodzenia w tradycji polskiej**. Grudzień 2016 r.
 - 15) Wystawa pt. **Stan wojenny**. Wystawa na bazie zbiorów własnych, IPN i Piotra Fiałkowskiego. Grudzień 2016 r.

II. Uroczystości i spotkania okolicznościowe

- 1) 11 stycznia Muzeum współorganizowało uroczystość 97. rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Pierwsza część uroczystości odbyła się na cmentarzu w Szubinie, a następnie w Muzeum Ziemi Szubińskiej, gdzie odbyła się projekcja filmu **Hiszpanka**, który osnuty jest na wydarzeniach z 1918-1919 r. Koordynatorem uroczystości było Muzeum Ziemi Szubińskiej.
- 2) 1 marca w ramach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych odbyła się prelekcja Mirosława Sprengera z IPN Bydgoszcz pt. **Żołnierze naszej Wolności. Polskie podziemie niepodległościowe po 1944 roku**.
- 3) 11 marca w Muzeum odbyło się spotkanie poświęcone zmarłej w 2015 r. działaczce PCK Stanisławie Cabańskiej.
- 4) 7 kwietnia odbyła się z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski sesja popularnonaukowa pt. **Jedna Polska, jeden naród**. Z prelekcją wystąpili: dr Magdalena Binieś-Szkopek, ks. dr hab. Bernard Kołodziej, Bogusław Kiernicki. Głównym organizatorem była AK Słupy.
- 5) 6 kwietnia odbyło się spotkanie członków byłej Solidarności.
- 6) 20 maja w ramach Nocy w Muzeum placówka zorganizowała wydarzenie pt. **Powiedzieli sobie tak**. Przez ponad rok gromadzono i opracowywano materiały związane ze ślubami i weselami mieszkańców miasta i gminy Szubin. Apelowano o udostępnienie zdjęć, sukien i innych ślubnych akcesoriów. Było to wydarzenie, które podzielono na 5 aktów. W pierwszej odsłonie wystąpił Teatr Meandry. Młodzież pod kierunkiem Mariusza Zielińskiego zaprezentowała fragment „Wesela” Stanisława Wyspiańskiego, występ zatytułowano „Trza być w butach na weselu”. W drugim akcie dyrektor Muzeum Kamila Czechowska przedstawiła tradycję weselną na Pałukach i w Wielkopolsce. Oprawę muzyczną zapewnił zespół Moreno AS, który zaprezentował wiązanek utworów weselnych oraz zapewnił oprawę muzyczną do aktu IV. A był to pokaz sukien ślubnych. W sukniach wypożyczonych z Wypożyczalni Sukien Karmen, w makijażu stworzonym w Salonie Kosmetycznym Dagmary Sulej i fryzurach z Salonu Fryzjerskiego Grażyny Rejment zaprezentowały się modelki: Natalia Jaroszewska, Beata Danielewska-Szymczak, Magdalena Szmyt, Małgorzata

Lewczyńska, Paulina Trela, Magdalena Brzykcy. Towarzyszyli im Lena Chłapek, Maciej Chłapek i Mateusz Berka. Panny młode otrzymały róże ufundowane przez Kwiaciarnię Azalia Państwa Springer. Akt V - zwiedzanie wystawy **Powiedzieli sobie tak** - był ostatnim elementem spotkania. Następnego dnia (21 maja) zorganizowano poprawiny, podczas których można było zwiedzić wystawę i obejrzeć pokaz multimedialny – relację z poprzedniego dnia.

- 7) 10 czerwca w Muzeum odbyła się sesja Rady Miejskiej i sesja uroczysta. Podczas sesji wręczono odznaczenia zasłużonym mieszkańcom.
- 8) 22 czerwca na cmentarzu w Rynarzewie odsłonięto tablicę informacyjną dotyczącą spoczywających na cmentarzu weteranów powstania wielkopolskiego. Muzeum było współorganizatorem działania w ramach partnerstwa z Szubińskim Towarzystwem Kulturalnym.
- 9) 28 lipca w Muzeum odbyła się sesja Rady Miejskiej. Podczas sesji podpisano memorandum i nawiązano współpracę z Akimatem miasta Kapszagaj.
- 10) 3 września w Szubinie gościła grupa rodzin jeńców amerykańskich. Muzeum współorganizowało spotkanie, które zakończyło się uroczystym złożeniem wiązanek kwiatów pod pomnikiem przy zakładzie wychowawczym w Szubinie.
- 11) 10 września w Muzeum odbyły się II Zawody Strażaków Ratowników KSRG w ramach kwalifikacji pierwszej pomocy.
- 12) 16 września w Muzeum upamiętniono rocznicę 17.09.1939 r. spotkaniem pt. **Wrześniowy wieczór wspomnień** oraz złożeniem zniczy pod pomnikiem na placu Kościelnym.
- 13) 17 września muzeum było współorganizatorem XII Wojewódzkiego Zjazdu Kół i Szkół im. Powstańców Wielkopolskich.
- 14) 11 listopada Muzeum było współorganizatorem **Święta Niepodległości**. Koordynowaliśmy działania przy pomniku, a po południu w Muzeum. O godz. 17.00 rozpoczęła się wieczornica, na której program słowno-muzyczny zaprezentowały dzieci i młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Królikowie. Dzięki tej inicjatywie uczniowie z kolejnej szkoły mieli okazję pokazać swoje umiejętności szerszej publiczności na scenie w Muzeum.
- 15) 19 listopada odbyła się uroczystość pt. **100-lecia harcerstwa na ziemi szubińskiej**.
- 16) 13 grudnia odbył się w Muzeum wykład Marcina Lisieckiego pt. **Wojtek, czyli o ofierze stanu wojennego z Pałuk**.
- 17) 20 grudnia odbyła się wieczornica pt. **100 rocznicę wybuchu Wielkopolskiego czasu zacząć** w wykonaniu Stowarzyszenia Przyjaciół ZSP w Szubinie.

III. Działalność naukowa, edukacyjna i społeczna Muzeum

Muzeum ma w swojej ofercie około 75 tematów lekcji muzealnych dla trzech grup wiekowych oraz dorosłych. Dodatkowe tematy lekcji realizowane są we współpracy z nauczycielami i opiekunami grup. W swojej ofercie placówka nasza ma także

filmy edukacyjne własnego autorstwa oraz przekazane między innymi przez Instytut Pamięci Narodowej, z którym współpracujemy. Filmy te służą jako uzupełnienie spotkań edukacyjnych, które odbywają się w Muzeum. Muzeum realizuje także wycieczki w teren szlakiem historii miasta i gminy Szubin. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, placówka czynna jest po wcześniejszym uzgodnieniu o dowolnej porze. Oferta naszej placówki dostępna jest na miejscu w Muzeum lub za pośrednictwem strony internetowej. Informacje o ofercie i działalności Muzeum przekazywane są między innymi za pośrednictwem muzealnej strony, portali społecznościowych oraz strony urzędu. O aktualnych wystawach informują także plakaty w gablocie na zewnątrz budynku i na terenie miasta.

Muzeum współpracuje z instytucjami i organizacjami i bezpłatnie udostępnia salę oraz zasoby na potrzeby społeczności lokalnej. Działania te polegają między innymi na:

- przygotowaniu sali,
- przygotowaniu krzeseł z blatami na konkurs,
- wykonaniu dokumentacji fotograficznej,
- wysyłce materiałów informacyjnych do mediów, umieszczeniu informacji na stronach internetowych i portalach społecznościowych,
- udostępnieniu sprzętu nagłaśniającego oraz komputerowego,
- udostępnieniu zaplecza,
- udostępnieniu wyposażenia np. termosów, plansz ekspozycyjnych, antyram, sztalug,
- sprzątnięciu sali oraz zaplecza sanitarnego po zakończeniu uroczystości czy spotkania.

1. 5 stycznia odbyło się spotkanie przedsiębiorców i działaczy z burmistrzem Szubina.
2. 7 stycznia w Muzeum odbyły się zajęcia w ramach edukacji poprzez sztukę z wykonywania linorytów. Zajęcia były kontynuowane 3 marca.
3. 8 stycznia w Muzeum odbył się po raz dziewiąty Gminny **Konkurs Wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim**, którego organizatorem była nasza placówka. W konkursie wzięły udział szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu miasta i gminy Szubin. Konkurs współorganizowany jest przez muzeum i Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego.
4. W 2016 r. aktywnie działał Krąg Seniorów ZHP. Zebrania kręgu odbywały się co miesiąc. W 2016 r. grupa seniorów ZHP we współpracy z Muzeum realizowała projekt pt. **100-lecie harcerstwa na ziemi szubińskiej. Ważne daty i wydarzenia**. Zadanie realizowano w ramach projektu we współpracy z Gminą Szubin. Autorem projektu i koordynatorem zadania była Kamila Czechowska. Pracowano nad publikacją, a redakcję, układ graficzny i korektę zapewnili pracownicy muzeum: Kamila Czechowska i Katarzyna Tatar. Kolegium pracowało przez rok.
5. 13 stycznia odbył się koncert zorganizowany przez Przedszkole Samorządowe nr 3.
6. 14 stycznia odbyła się projekcja filmu pt. **Zawód: Prymas Polski**.
7. 14 stycznia odbyło się spotkanie zarządu Hufca Pałuki.
8. 30 stycznia odbyło się zebranie sprawozdawcze OSP Szubin. Organizatorem było

OSP we współpracy z Muzeum.

9. 31 stycznia odbył się koncert Chóru im. św. Jana Pawła II w Szubinie pod kierunkiem prof. Elżbiety Szubertowskiej.
- 10.4 lutego odbyło się podsumowanie obchodów 650-lecia miasta Szubina. Uroczystość uświetnił film z jubileuszu.
- 11.11 lutego odbyło się podsumowanie wraz z pokazem w ramach Tygodnia Kolorów w Zespole Szkół w Szubinie.
12. 29 lutego odbyło się spotkanie nauczycieli pt. **Metoda dialogu motywacyjnego**.
13. W marcu obok lekcji muzealnych placówka zorganizowała zajęcia związane z tradycją Świąt Wielkanocnych. Odbywały się zajęcia w godzinach stałych, a także dla grup poza godzinami stałymi pracy Muzeum np. dla dzieci z Krainy Uśmiechu.
14. 3 marca odbyło się spotkanie koła Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego w Szubinie. Przez cały rok odbywały się kolejne zebrania członków, a także zebrania zarządu stowarzyszenia. Podczas spotkań m.in. omawiano plany na 100. rocznicę powstania, wręczano tabliczki nagrobne.
15. 3 marca w Muzeum odbył się III Przegląd Wierszy Logopedycznych.
16. 8 marca odbył się koncert zespołu EDRAANTA z Szubina.
17. 8 kwietnia odbyła się uroczystość przedszkolna pt. **Wiersze znane i nieznane**.
18. 9 kwietnia odbyła się wycieczka szlakiem powstania wielkopolskiego po Pałukach i Krajinie. Muzeum było partnerem w projekcie realizowanym przez AK Słupy.
19. 26 kwietnia odbył się wykład pt. **Nad i pod drutem kolczastym, czyli znane i nieznane fakty o ucieczkach z szubińskich obozów jenieckich Oflag XXI-B i Oflag 64** autorstwa Mariusza Winieckiego z Szubina.
20. W kwietniu odbył się tydzień ekologiczny we współpracy z SP 1 w Szubinie.
21. 5 maja odbył się **Konkurs Wiedzy o Mieście i Gminie Szubin** dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta i gminy Szubin oraz konkurs dla dorosłych.
22. 23 kwietnia odbył się XI Zjazd Oddziału Miejsko-Gminnego OSP RP w Szubinie.
23. W kwietniu i maju, a także w listopadzie prowadzone były zajęcia tematyczne związane z Polską.
24. 12 maja odbył się Gminny Konkurs Matematyczny dla III klas szkół podstawowych. Muzeum Ziemi Szubińskiej gościło uczniów ze wszystkich podstawówek naszej gminy. Patronat nad konkursem objęła Szkoła Podstawowa nr 1 w Szubinie.
25. 25 maja odbył się w Muzeum Ziemi Szubińskiej konkurs w ramach Roku Henryka Sienkiewicza. Organizatorem było Gimnazjum nr 1 w Szubinie, koordynatorami W. Tomaszewska, M. Dadzibóg-Matusiak.
26. 25 maja w Muzeum Ziemi Szubińskiej odbył się koncert z okazji Dnia Matki i Ojca zorganizowany przez Gimnazjum nr 1 w Szubinie.
27. 12 czerwca w ramach Dni Szubina odbył się wykład Karola Wenerskiego z Pałucko-Pomorskiego Stowarzyszenia Ekologicznego w Niedźwiadach.
28. 9 sierpnia odbyło się w Muzeum spotkanie z Marcinem „Kukaj” Sendwickim, brązowym medalistą Mistrzostw Świata. Muzeum było partnerem w działaniu.
29. 12 września w ramach XVII Dni Kultury Chrześcijańskiej odbyło się spotkanie z Wielkopolskim Towarzystwem Genealogicznym Gniazdo. Tematy spotkania: **Księża Wielkopolscy XIX wieku i Indeksowanie małżeństw** – Wojciech Jędraszewski oraz **Poszukiwania przodków** – Barbara Cywińska.

30. We wrześniu w ramach wystawy sztuki odbyły się zajęcia plastyczne dla grup w oparciu o ekspozycję.
31. 24 października w murach Muzeum odbył się konkurs wiedzy o Poczcie Polskiej.
32. 5 listopada odbyły się kwalifikacje gminne w ramach Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej.
33. 18 listopada kustosz Kamila Czechowska brała udział w Konferencji Muzealników w Bydgoszczy, gdzie wygłosiła wykład na temat pracy Muzeum w temacie powstania wielkopolskiego.
34. 25 listopada w Muzeum odbył się Konkurs Wiedzy o Miłosierdziu Bożym.
35. W okresie przed świętami Bożego Narodzenia w Muzeum odbywały się popołudniowe zajęcia dla grup. Dotyczyły one polskiej tradycji świątecznej, połączone były z zajęciami plastycznymi.
36. W 2016 r. w Muzeum działał we współpracy z Urzędem Miejskim sklepik z pamiątkami i wydawnictwami. Stoisko z pamiątkami dostępne było także podczas ważnych wydarzeń w plenerze, takich jak koncerty, dożynki, festyny.
37. W ramach współpracy z placówkami oświatowymi w Muzeum odbywały się spotkania i uroczystości.
38. W ramach współpracy z Wielopoziomową Drużyną Harcerską i Gromadą Zuchową Ogniste Pióra w Muzeum w 2016 r. odbywały się uroczystości i spotkania.
39. W ramach współpracy z organizacjami z terenu miasta i gminy Muzeum bezpłatnie udostępniało aulę na cele statutowe tych organizacji.
40. Dyrektor placówki brała udział w pracach zespołu związanego z promocją miasta przy Urzędzie Miejskim w Szubinie, a wszyscy pracownicy w działaniach związanych z promocją miasta.
41. Dyrektor placówki była gościem TVP Bydgoszcz w ramach programu pt. Rozmowa dnia.

IV. Publikacje

- 1) W 2016 r. muzeum było partnerem w projekcie Szubińskiego Towarzystwa Kulturalnego. Jednym z efektów realizowanego projektu był folder pt. ***Powstańcze miejsca pamięci***, który bezpłatnie dostępny jest w Muzeum.
- 2) W 2016 r. Muzeum było partnerem w projekcie Stowarzyszenia Przyjaciół ZSP w Szubinie. Efektem współpracy była broszura pt. ***Pomniki Pamięci Narodowej. Powstanie Wielkopolskie gmina Szubin i Mrocza.***

V. Zwiedzający i korzystający ze zbiorów

- 1) Od stycznia do grudnia 2016 r. łącznie placówkę odwiedziło 6672 osób. Byli to zwiedzający, uczestnicy spotkań i prelekcji, lekcji muzealnych, konkursów, korzystający z materiałów zgromadzonych w archiwum Muzeum. Do liczby tej nie włączono uczestników spotkań związanych z wynajęciem sali.
- 2) W wyżej wymienionym czasie do celów naukowych ze zbiorów Muzeum w dalszym ciągu korzystała młodzież szkolna, studenci, miłośnicy historii, dziennikarze.
- 3) Muzeum ma swoje strony internetowe, na których zawarte są informacje o

działalności Muzeum, a także za pośrednictwem której wymieniane zostają informacje z miłośnikami ziemi szubińskiej z kraju i zagranicy. Muzeum prowadzi także strony za pośrednictwem portali społecznościowych. Nazwy stron:

- www.muzeum.szubin.net
- WWW.powstanie.szubin.net
- www.bip.muzeum.szubin.net

4) Systematycznie informacje dotyczące Muzeum i także wydarzeń lokalnych umieszczane są na portalu WWW.szubin.pl.

VI. Inwentaryzacja i gromadzenie dóbr kultury

Zbiory Muzeum wynoszą 34864 pozycje, które zinwentaryzowano w trzech działach: Sztuka, Etnografia, Historia. Ostatni dział Historia podzielono na księgi: Historia, Archiwalia, Fotografia, Księgozbiór. Najliczniejszy jest zbiór archiwaliów, na który składają się: czasopisma, dokumenty osobiste, kroniki, akta urzędowe administracji, dokumenty związane z działalnością organizacji i instytucji, filatelistyka, filumenistyka i inne. Zbiory gromadzone są poprzez darowizny i zakupy. W 2016 r. tymi drogami nabyto 487 sztuki. Od 2016 r. inwentaryzacja nowych nabytków jest prowadzona w programie komputerowym.